ZİYA OSMAN SABA

GEÇEN ZAMAN

Şiirler

1928 — 1946

VARLIK YAYINLARI
Ankara Caddesi, 80/1 İstanbul

1943 te yayımlanarak aynı yıl içinde mevcudu tükenen «Sebil ve Güvercinler» deki şiirler de bu kitaba alınmıştır.

★

Ülkü Basımevinde üç bin nüsha olarak basılmıştır.
Mart 1947

İÇİNDEKİLER

Geçen Zaman

Geçen zaman 7
Bilemiyorum 9
İyilik 10
Bahar beklerken yazılmış şiir 12
Artık yaşamak için 13
Beyaz ev 14
Bir sokakta giderken 16
Çocukluğum 17
Bir ölünün arkasından 18
Ölüler 19
İmkânsız tesadüfler 21
Bir oda, bir saat sesi 22
Beraber 23
Ne oldu? 24
Ben de 25
Nasıl anmazsın 26
Ahret 27
Kurban 28
Güz 29
Rabbim, nihayet sana 30

Her Akşamki Yolumda

Her akşamki yolumda 33
Toprağım 34
Evim, karım çocuğum, ... 35
Yetişir 36
Bütün saadetler mümkündür 37
Doğacak çocuklardan 38

«O»nsuz 39
Minareler 40
Şehir üstünden yükselen ay 41
Gece, ay ve köpekler 42
Sabahın dördü 43
Sabah 44

Orda da Geçiyor Günler

Orda da geçiyor günler 47
Köpük, ada ve çiçek 49
Kanat 50
Bu sakin öğle vakti 51
İyi sabah 52
Yaz öğlesi 53
Etek 54
Geç kaldık 55
Gün 56
Davetler 57
Kavuşmalar 58

Sebil ve Güvercinler

Sebil ve güvercinler 61
Kışa girerken 62
Sessizlik 63
Açmak istersen eğer 64
Oda 65
Yağmurlu bir günde 66
Bir kapı 67
Merhume 68
Akşam 69

Kuyular 70
Bu vakitsiz giden yaz 71
Beyaz 72

Göklerde Öten Kuşlar

Göklerde öten kuşlar 75
Sizleri görüyorum 76
Gitmek 77
Bir yer bilirim 78
Toprak 79
Hayat! Ömrüm boyunca 80
Ne dertler çektin başım 81
Yaşamak bundan sonra 82
Her sabah uyanmca 83
Akşam 84
Akşam 85
Yalnız 86

Nişanlılık

Nişanlılık 89
Evlilik 91
Ana, baba, evlât 92
Hayret 94
Yeniden başlayış 95
Her akşam bu odada 96
Çocuk gülüşleri 97
Büyülü resim 98
Hayat cümbüşü 99
Günlerimiz olacak 100

İnsanlar

İnsanlar 103
Biz, insanlar 104
İyi insanlar 105
İhtiyar, çocuk, hizmetçi v.s. . . . 106
Cümlemiz 103
Sevgiler 109
Nasıl 110
Bir ölünün dedikleri 111
Ayaklar 112
Yaşadım, artık bitti 113

GEÇEN ZAMAN

GEÇEN ZAMAN

Hiç olmazsa unutmamak isterdim!
Eski geceler, sevdiklerimle dolu odalar..
Yalnız bırakmayın beni hâtıralar!
Az yanımda kal, çocukluğum,
Temiz yürekli, uysal çocukluğum...
Ah, ümit dolu gençliğim,
İlk şiirim, ilk arkadaşım, ilk sevgim...
— Doğduğum ev! Rahatlıyacak içim, duysam
Bir tek kapının sesini.
Arıyorum aklımda bir ninni bestesini..
Böyle uzaklaşmayın benden, yaşadığım günler!
Güneş! getir bir bayram sabahını.
Açılın, açılın tekrar
Çocuk dizlerimdeki yaralar.
Hepiniz benimsiniz:
Mektebim, sınıflarım, oturduğum sıralar..

Yalnız hatırlamak, hatırlamak istiyorum.
Nerde kaldı sevgilim, seni ilk öptüğüm gün,
Rengine doymadığım o sema,
Ahengine kanmadığım ırmak.
Bırakıp her şeyi nereye gidiyorum?
Neler geçmişti aklımdan, nedendi ağladığın,
neydi güldüğün?

Ah, nasıldı yaşamak?

1941

BİLEMİYORUM

Bilemiyorum yıllardır neredeyim?
Her gün yediğim ekmek, susayıp içtiğim su,
Kolundan tutup gitmek istediğim kadın,
Yaşamak kaygısı, gök hasreti, ölüm korkusu,
Ve Rabbim senin adın!
Yıllar var ki içindeyim hayatın.
Anıyorum gençliğimi, özlüyorum çocukluğumu,
Fakat bilemiyorum yarını.
Bilemiyorum Rabbim, maksadını. kararını.
Hepimiz işte dünyandayız,
Yataktaki hastamız, topraktaki ölümüz;
Neyiz, ne olacağız?
Bir şey bilmiyorum... Nefes almaktayım yalnız.
Rabbim! beni yaratmışsın,
İnsan şeklinde görünürüm,
Terlerim yazın, üşürüm kışın,
Düşünürüm, düşünürüm...

1940

İYİLİK

— *Yaşar Nabi'ye* —

Sabah... Ah şükrederek çıkmak geceden.
Ayak bastığım kıyı, yeniden doğuş.
Sabah, beliren evim, bahçeler ve sen,
Henüz uyuyan dallar, havalanan kuş,

Bu sabah bilmiyorum bu kırlar nere?
Çamlardan çimenlere dökülen sükûn.
Geçen ömrümü bana söyliyen dere,
Sessizce yaşamayı öğreten koyun

Bir yol başlıyor gibi, ümitli, rahat.
Tanrım! bu sabah içim senin eserin:
İyilik, teselliler, merhamet, şefkat...
İçim de bir sabahın, o kadar serin.

Bilinmez sevgilerle yıkanan göğüs.
İyilik... Ürperişi vücutta ruhun.
İyilik... Beyaz koyun, gülümsiyen yüz,
Şu bahar, mavi gökler, yemyeşil sükûn.

Bu sabah gözlerimle okşadıklarım,
Her şey, bütün tabiat, ağaçlar, dere,
Ey bütün sevdiklerim ve sen ey Tanrım!
Titrek elleri öpmek, kapanmak yere...

1937

BAHAR BEKLERKEN YAZILMIŞ ŞİİR

O günü görmek için sade bekliyeceğiz,
Göreceğiz bir sabah yeşil tomurcukları.
Hazırlanıyor gibi, gökyüzü, ufuk, deniz,
Bir sabah dökülecek baharların baharı.

Bu bahar yalnız mesut günler taşımaktadır,
Başbaşa kalacağız kenarında bir suyun,
Göz alabildiğine yeşil uzanan çayır,
Bir saadet içinde sessiz otlıyan koyun.

Bu bahar güleceğiz en içten bir sevinçle,
Bir melek ordan bize uzatacak elini.
— Beni bırakma kalbim, kalbini sen bana söyle.
Kalbim, ümitlerinin bana en güzelini!.

1938

ARTIK YAŞAMAK İÇİN...

Artık yaşamak için herkesten kaçacağız,
Dünya bize verecek yalnız güzellikleri,
Yalnız, semalarından dökecek ruhumuza,
Geceler mehtapları ve gündüzler seheri.

Düşünceli yürürken, bir yol dönemecinde
Çıkacak önümüze beyaz dallarla bahar.
Hatırlatacak bize şen çocukluğumuzu,
Erguvanlı bir bahçe, mor salkımlı bir duvar.

Tekrar yaşıyacağız ümitli sabahları,
Bulacağız dünyanın o en güzel yerini.
Ebedî bir sahilde ah tekrar tadacağız
Kol kola, sükûn dolu akşam gezmelerini..

1938

BEYAZ EV

Gözlerimin önünde hep aynı beyaz ev.
Her dağ yamacına kurduğum,
Beliren her su kenarında,
Pembe damlı, yeşil pancurlu, balkonlu,
Balkonuna tırmanan sarmaşık.
Gece, pencerelerinden sızacak ışık,
Kışın tütecek bacası.

Kapıyı ittiğinde çalacak bir çıngırak.
— Duyuyorum o sesi şimdiden, berrak —
Geçeceğin yol, çıkacağın üç basamak,
Ellerinden sıyırıp atacağın eldiven,
Her halin, gülüşün, kokun, bütün ruhunla sen!
Ah, bütün bir ömür bırakmıyacağım el,
Okşıyacağım saç, dinliyeceğim ses,
Bakmakla doymıyacağım yüz...

Açık pancurlardan o gün dolacak gündüz,
O günkü hava,
Bir kapıyı açman, dolaşman sofada.
Şaşıracağım: Böyle gezinen kim?
— Evim! Evim!.. Ellerimle asacağım
Camlarına perdelerini.
Yatak odasında düşüneceğiz bir an
İki kişilik karyolanın yerini...
Yatak odamız, yemek odası, kiler,
Raflarında ellerinle yapılmış reçeller.
Karşı karşıya oturacağımız sofra,
Sürahide ışıldıyan su,
Yazın, rüzgâra koyacağımız testi;
Senin yatacağın öğle uykusu...
Sararacak bir yandan çardaktaki üzümler,
Kâh esecek rüzgâr, kâh dinliyeceğiz yağmuru,
Kâh karlarla bembeyaz kesilecek çimenler.
Hep geçireceğiz içimizden:
Hayat beraber, ölüm beraber...
Şu göklerin altında,
Olacağız o kadar bahtiyar
Ki çıkıp mezarlarından annemiz, babamız da,
Beyaz evimize yerleşecekler,
Uzun kış geceleri onlar da aramızda
Göz göze bakışacak, mangalı eşecekler...

1942

BİR SOKAKTA GİDERKEN

Taşında otlar biten şu sokakta yürümek.
Bir bahçe duvarının kokulu gölgesinden.
Uzakta, mektepteyken okuduğumuz şarkı.
Su içmek o tasasız günlerin çeşmesinden.

Kalbe aşina burda bütün rasladıklarım,
Her şey eskisi gibi, herkes bahtiyar, iyi!
Bana büyük babamı hatırlatan ihtiyar,
Çocukluk arkadaşım sarı benekli kedi.

Bütün günahlarımı affetmiş sanki Tanrım,
Duyuyorum kalbimde tadılmamış sevgiyi.
Ah, sade koşmak, koşmak istiyorum içimden:
Aradığım diyara bu yol çıkacak gibi.

1939

ÇOCUKLUĞUM

Çocukluğum, çocukluğum...
Uzakta kalan bahçeler.
O sabahlar, o geceler,
Gelmez günler çocukluğum.

Çocukluğum, çocukluğum...
Gözümde tüten memleket,
Artık bana sonsuz hasret,
Sonsuz keder çocukluğum.

Çocukluğum, çocukluğum...
Habersiz ölen kardeşim,
Mezarı bilinmez eşim,
Her bir şeyim çocukluğum.

Çocukluğum, çocukluğum...
Bir çekmede unutulmuş,
Senelerle rengi solmuş,
Bir tek resim çocukluğum..

1936

BİR ÖLÜNÜN ARKASINDAN

Ey ölü, az daha yaşatmak isterdim seni,
Habersiz bırakıp gittiğin evde.
Giysen hazır duran terliklerini,
Odalarda dolaşsan, öksürsen,
Toplasan bu yaz da bahçende yemişleri,
Az daha ömür sürsen.
Gözlerimin önünde hep boyun bosun,
Nasıl girerdin şu kapıdan, memnun,
Şu iskemleye otururdun.
Avuçlarımda, ılık, el sıkışın,
Bana bakışın...
Nasıl uzatırdın bana şu sürahiyi?
Seyrederdik uçan bulutları, geçen gemileri.
Nasıl son defa konuştun, son defa güldün?
Nasıl öldün?
Nasıl öldü, Yarabbim, nasıl öleceğiz?
Hangi sonsuz geceler, iklimler geçeceğiz,
Bundan sonra da bir gün aynı sofrada
Oturacak mıyız bir daha?.

1941

ÖLÜLER

Ölüler, ölüler nerelerdesiniz?
Ölüler, bir bilinmez yerdesiniz.
Artık gündüzleriniz gece,
Bütün günleriniz: dün.
Artık her sözünüz sükût,
Her işaretiniz gizli.
Tutuyoruz nasihatlerinizi...
Ölüler, ölüler her yerdesiniz!
Ne zaman aynaya baksam,
Görünüveriyor babam.
Bahçem, odam, sofam,
Nereye geçsem, nereye çıksam:
Hâtıram!
Her yerde sizden bir eser.
Gökyüzünde bir bulut
Bıraktığınız sesler
Yakın güneşe, aya.
Dokunabilsem oraya
Bütün sesler dökülecek,
Kiminiz konuşacak,
Kiminiz gülecek,
Eski günler gelecek.

Ölüler bilebilsem gittiğiniz yeri,
Ruhum, muradına erecek;
Annem döşeğimi serecek,
Toprağınız toprağım,
Aranızda yatacağım.

1942

İMKÂNSIZ TESADÜFLER

— *Cahit Sıtkı Tarancı'ya* —

Şimdi çıkıverecek karşıma arkadaşım,
Mektebe gitmek için geçtiğimiz şu yoldan.

Babam tok sesiyle birden çağıracak: «Ziya!»
Kalbimde eski sevinç, dallarda eski bahar.

Gözlerimi kapatıp: «Bil?.» diyecek birisi.
Bir mahşer ortasında şaşırıp kalacağım.

Ve girecek koluma bir melek gibi karım.
Saracak etrafımı doğmamış çocuklarım...

1941

BİR ODA, BİR SAAT SESİ

Bir oda, içinde bir saat sesi.
Hayatın sırtımdan giden pençesi,
Ve beni mazıye götüren bir el,
Eski günlerimiz, sessiz ve güzel...
Bulduğum kayıplar, her günkü yerin,
İşte konsol, ayna, köşe minderin,
Seccaden, tesbihin, namaz başörtün.
Bir şey değişmemiş, sanki daha dün.
Yine ortancalar altı camının,
Dışarda sükûnu yaz akşamının,
Bahçemiz sulanmış, ıslak her çiçek.
— Kapı çalınacak, babam gelecek..

1942

BERABER

Kumlu yol, küçük havuz, etrafında çiçekler;
Bir kır evinde mesut olacaktık beraber.
Sen yine bekliyecek kapısında bahçenin,
Ben, içimde sevinci akşam eve dönmenin,
Sana kavuşacaktım... Soracaktın: «Nasılsın?»
Sakin, uzıyacaktı güzel bir günü yazın.
Bakacaktım üşümüş avucumda ellerin:
«İçeri girelim mi? artık akşamlar serin»
Mevsim mevsim akşamlar, ümit dolu seherler,
Tenha kır yollarında gezecektik beraber.
Göğsümde hep bir sevinç gibi duyduğum sevgim
Güzel bulduğun, güzel; çirkin dediğim çirkin.
Her gece o minderde, — tablam, dikiş sepetin —
«Öyle değil mi» derdim: az durur, «evet» derdin

1944

NE OLDU?

Odamız kararırken indirdiğin perdeler,
— Çarşının gittikçe artarken gürültüsü —
Gelip kenarına oturduğun minder,
Genç kızken işlediğin masa örtüsü,
Yeşil abajurlu lâmbamız,
Küçük sobamız,
Anlatsanız,
Ne oldu o geceler, eski akşamlarımız?
Beyaz elbiseler giyindiğin zamanlar...
Niçin yazmadık bir yere satır satır,
Duvarlar! ne oldu konuştuklarımız?
Yüzünün pembeliği, saçlarının örgüsü.
Ben diyeyim: Kış şarkısı; sen de: Yaz türküsü.
Ne ettik ömrümüzü!...

1944

BEN DE

Ne çok anlatacaklarınız var
Birbirinize nişanlılar!
Ben de bir zamanlar sizin kadar mesuttum,
Ben de şu parkın sıralarında oturdum,
Ümidettim, hayal kurdum...
Şahit bütün ömrüme bu şehir, bütün yurdum.
Ben de o mektepte okurdum
Küçük mektepli!
Bugün gibi hatırımda
İlk gün, ilk ders, ilk hece.
Şiirler yazmak için öğrendiğim güzel Türkçe.
Yeni kitaplarım, siyah göğüslüğüm,
Sevinçle dolup taşardı gönlüm.
Beri yanda günler akar giderdi.
Benim de bir anne üstüme titrer,
Babam benimle iftihar ederdi.

1943

NASIL ANMAZSIN

Nasıl anmazsın o çocukluk günlerini!
Dalda bülbülü vardı, gökte beyaz bulutu.
Annem vardı, babam vardı.
Bahçemizde, ılık, uzıyan günlerdi yaz,
Bir beyaz âlemdi kış.
Başkaydı güneşi, böyle değildi ayı.
Artık istemiyorum yaşamayı!
Bir gün ver bana Tanrım,
Tâ çocukluğumdan kalmış...

1942

AHRET

Bu garip dünyada ben yadırgadım yerimi..
Yıllardan sonra bir gün, görüp çektiklerimi.
Tanrım, bir meleğine emredecek: «Yetişir!»

Gözlerimi o saat sessiz kapıyacağım.
Beni bekliyedursun bir kenarda yatağım;
Bütün yorgunluğumu alacak bir teneşir.

Bir yükü atmış gibi içimde bir hafiflik,
Oraya geçmek için aşacağım bir eşik,
Bir lâhza tutacağım bana uzanan eli.

Bir el gözlerimdeki perdeyi sıyıracak.
Onları bulacağım... Ve annem şaşıracak:
«Oğlum! Ne kadar da büyümüş ben görmiyeli.»

1938

KURBAN

Tanrım, sonsuz dünyanda ben âciz ve ufağım,
Kulların arasında Tanrım ben bir koyunum.
İki tuğla halinde kenetlenmiş dudağım,
Sonra geçtiğim yollar kum,hep kum,daima kum

Aradığım pınardan içebilsem bir yudum,
Artık o günden sonra hiç susamıyacağım.
İnecek gözlerime uzun, en rahat uykum.
Tuz çalınıp ağzıma, bağlanınca ayağım.

Kulların arasında ben yaşadım sessizce,
Hiç ağzımı açmadım, verdim bütün yünümü.
En geniş bir sabahı düşünerek her gece,
Ben, Tanrım, şuracıkta bekliyorum günümü.

1931

GÜZ

Çiçeğin rengi soldu, bitti şarkısı kuşun.
Yol tenha, dal mecâlsiz, su durgun.
Tabut yapılan tahta, ev ev taşınan odun.
Bahar, ümit yerine, ey kış, içimde korkun!

Allahım! kararması şu göğün...
Dal senin, ağaç senin, döktüğün
Yapraklarla, mevsimlerle, gün gün,
Geçip gidişi ömrün...

1946

RABBİM, NİHAYET SANA

Rabbim, nihayet sana itaat edeceğiz...
Artık ne kin, ne haset, ne de yaşamak hırsı,
Belki bir sabah vakti, belki gece yarısı,
Artık nefes almayı bırakıp gideceğiz...
Benartık korkmuyorum, herşeyde bir hikmet var
Gecenin sonu seher, kışın sonunda bahar.
Belki de bir bahçeyi müjdeliyor şu duvar,
Birer ağaç altında sevgilimiz, annemiz.
Gece değmemiş sema, dalga bilmiyen deniz,
En güzel, en bahtiyar, en aydınlık, en temiz
Ümitler içindeyim, çok şükür öleceğiz...

1941

HER AKŞAMKİ YOLUMDA

HER AKŞAMKİ YOLUMDA

Her akşamki yoluma koyulmuş gidiyorum.
Her akşamdan vücudum bu akşam daha yorgun
Öyle istiyorum ki bu akşam biraz sükûn,
Bir cami eşiğine yatıversem diyorum.

— Rabbim, şuracıkta sen bari gözlerimi yum!
Sen, bana en son kalan, ben senin en son kulun;
Bu akşam, artık seni anmıyan İstanbulun
Bomboş bir camiinde uyumak istiyorum.

Sonsuz sessizliğini dinlemek istiyorum.
Bilirim ki taşlığın bir döşek kadar ılık,
Sana az daha yakın yaşamak için artık,
Rabbim, ben yalnız zeytin ve ekmek istiyorum.

1931

TOPRAĞIM

Ne kadar istiyorum, akşamlayın, ezanda,
Eski bir evde olmak, orda, Eyüpsultanda;
Bir yanda ölmüşlerim, bir yanda kalanlarım.

Duyayım: Gece, gündüz, hayat, ölüm içiçe,
Dallara konan karga, camımı vuran serçe,
Toprakta yatan annem, eli dizimde karım.

Ahret dolsun içime kumrukların «Hu...» sundan
Diyeyim, camiinin geçerken avlusundan.
Şu musalla taşında bir namaz yatacağım.

Bir tabutun içinde sır vermeden gidenler,
Orda, beyaz taşlarla yıllardır beni bekler,
Benim de gözlerime yakın olsun toprağım.

1941

EVİM, KARIM, ÇOCUĞUM

Şu fakir mahallede bir göz evim olsaydı,
Nasıl sevinç içinde çıkardım şu yokuşu.

Arkadaşlık ederdi yolda ihtiyar komşu.
Nasıl hafif gelirdi eve taşıdıklarım.

Kapıyı ben çalmadan açıverirdi karım.
Her akşam tekrarlardım onun güzel adını.

Boynuma atılarak: «Baba!..» derdi çocuğum.
Onu göğsüme basıp cevap verirdim: «Yavrum.»

1941

YETİŞİR

Beni hatırladıkça,
Arasıra gönlümü al.
Sokakta görünce, gülümse,
Yanıma yaklaş,
Az elin elimde kal.

Evine misafir geleyim,
Kahvemi sen pişir.
Taze doldurulmuş sürahiden
Bir bardak su ver
Yetişir...

1944

BÜTÜN SAADETLER MÜMKÜNDÜR

Bütün saadetler mümkündur...
Şu kapının açılması,
İçeri girivermen,
Bahar, kuşlar, gündüz.
Ve bütün dünya
Bir an içinde gürültüsüz.

Bütün saadetler mümkündür...
Bahtsızların biraz gülümsemesi...
Körlerin gün görmesi,
Mümkündür bütün mucizeler...
Ana, baba, evlât, bütün kaybolanlar...
Ebedî bir sabahta buluşmamız bir daha.

Ölüler! hepimiz için yalvarın Allaha...

1943

DOĞACAK ÇOCUKLARDAN

— İbrahim Münir Mostar'a —

Doğacak çocuklardan bahsedin bana,
Genç evliler!
Yeni kurduğunuz evden.
Delikanlılar! Kalplerinizdeki alevden...
Çocuğum, bana oyuncaklarını göster.
Küçük lokomotifleri yürütelim beraber.
Gel, memleketten konuşalım hemşerim,
Düğünden, şenlikten yana...
Bana sat elindekileri küçük satıcı!
Hastam, iyi olacaksın iç şu ilâcı;
Yine eskisi gibi kırlarda gezeceğiz.
Sor bak: Önümüz bahar
Değil mi gökler, ovalar?..

1943

«O» NSUZ

Ah işte duyuyorum mesut günler içinden,
Sana «Sevimli yüzün asla solmasın» diyen,
Bütün adınla dolu ,o coşkun şarkıları...
— Sen öldüğün için mi şimdi bayraklar yarı!
Görüyorum, ilk defa seni gördüğüm günü:
Altından alkışlarla geçiyorsun bir takın.
O gün bana gelmiştin babamdan daha yakın...
Meğer duyacakmışım bir sabah öldüğünü!
Meğer görecekmişiz bir sabah gidişini.
İstanbulun önünden son defa geçişini...
Bizler seninle nasıl, ne kadar beraberdik,
Bizler ki az sıkılsak, «O başımızda» derdik.
Nasıl yok bileceğiz o güzel güneş yüzü?
Ana, baba değil bu, bizler Ata öksüzü...
Tatmadık, bilmiyoruz bu bambaşka yarayı,
Öğret bize, Yarabbim ,ah «O»nsuz yaşamayı..

1938

MİNARELER

. . . . . .
. . . . . .
— Rabbim, ben bu sabah da Rabbim, ben yine
sağım!
Hâlâ ölmedim Rabbim bu unulmaz kederden.

Farkım yok artık benim deli bir peygamberden.
Bütün hayvanlar gibi ben de çırılçıplağım.
Rabbim, seni son defa ben selâmlıyacağım,
On iki şerefeli uzun minarelerden.

Minareler semaya açılmış kuyulardır,
Mademki tasımızda su yerine kum vardır.
Bir an avunmak için her yalana kanalım.

Her deliğe başvuran mahpus böcekler gibi,
Yarın başka bir güne erişecekler gibi,
Uzun minarelere bu gece tırmanalım...

1929

ŞEHİR ÜSTÜNDEN YÜKSELEN AY

Karanlık sokaklara karıştı bir yarasa,
Bir kedi sırtı gibi niçin kabardı dağlar?
Sırtlarında ışıktan bir el mi gezdi yoksa?

Şimdi yükselen ayı aç köpekler selâmlar,
Kaldırım taşlarına uzanır bir derbeder.
Boğulan bir çan gibi diner bütün sedalar.

Ey şehir! İsyanların nasıl yatıştı yer yer.
Sen şimdi kaybolurken gecelerin sisinde,
Bütün çığlıklarını Allaha götürürler,

Göğe yükselen ayın kan dolu tepsisinde...

1928

GECE, AY VE KÖPEKLER

Bir zindan sükûtiyle kilitlenince gece,
İçlerini yakar da sönmiyen bir işkence,
Havlar boş sokaklarda alay alay köpekler.

Bomboş karınlarına çekilmiş derileri,
Sırtlarına vurunca kör bir sokak feneri,
Korkarak baktıkları loş gölgeleri titrer.

Olacak kalblerinde bir azabın ateşi,
Beklerken, bizim gibi, doğmıyacak güneşi,
Bir cam göz bakışıyle açılır dağlardan ay.

Göründü zannederler bekledikleri ışık,
Ulumaya başlarlar, bir ümitle karışık,
Azap kardeşlerimiz köpekler alay alay...

1928

SABAHIN DÖRDÜ

Saat, sabahın dördü.
Rüzgâr çığlığı, kedi miyavlaması,
Yeniden başlıyan çocuk ağlaması.
Uyanan kim? Kim öksürdü?

Kavuşmak üzereyiz aydınlığa...
Derken bir kapı açılıp kapanması.
Et kamyonu, çöp arabası,
Bir gün daha!..

1944

SABAH

Sükûn dolu gecene Rabbim, doymadık henüz!
Sabahınla her rüya yine kalacak yarı.
Köşede elbiseler, kaygımız, üzüntümüz,
Çiğnemek yenibaştan aynı kaldırımları.

İlk tıramvay çanları işitilir uzaktan,
Bu sesle dertlerimiz birer birer ayılır.
Ufkun karanlığında beliren bir çatlaktan,
Sarı bir duman gibi sabah şehre yayılır.

Ve bizler daha sessiz, daha bezgin her günden.
Seyrederiz her sabah bakınarak yukarı.
Evler, apartımanlar, minareler üstünden
Uzak, uzak yollara süzülen bulutları.

1934

ORDA DA GEÇİYOR GÜNLER

ORDA DA GEÇİYOR GÜNLER

— Cevdet Kudret'e —

Orda da geçiyor günler...
Duyar gibiyim, orda da,
— Her an ömrüm tükenirken —
Orda, belki bir adada
Geçiyor özlenen günler.
Geliyor ta uzaklardan,
O benim olan diyardan
Kulağıma kadar sesler,
Ve içimden diyorum ben,
Geçiyor ruha denk günler,
Yalnız renk ve ahenk günler...
Bir titreyişle arada
Sesleniyor bir çıngırak.
Her ses uzak, uzak, uzak...
Her ses sanki bir gülüştür.
Her ses şarkı ve öpüştür...

Ah, şu ufkun arkasında,
Sonsuz bahar havasında,
İşitiyorum kuşların
Kuşların ötüştüğünü,
İşitiyorum bir narın
Çatlıyarak düştüğünü...
Orda da geçiyor günler,
Geçiyor beklenen günler,
Geçiyor gelmiyen günler...

1935

KÖPÜK, ADA VE ÇİÇEK

Enginlerdeki dalga,
Sahil bilmiyen köpük.

Keşfedilmemiş ada,
Dalında sarkan yemiş.

Henüz ayak değmemiş
Uzanan çayırlarda,
Tozpembe açan çiçek.

1941

KANAT

Ey bulutları uçuşan gök,
Kokusunu duyduğum bahar,
Ey gözlerden saklı tabiat.
Beklemek neye yarar?. — Rüzgâr,
Mesafeleri içime dök!
Gideyim bırak beni hayat,
Gideyim... Tiren, gemi, kanat...

1936

BU SAKİN ÖĞLE VAKTİ...

Bu şakin öğle vakti... Mevsim taze, gün ılık.
Bir dersten çıkmış kadar içimde bir ferahlık.
Yeniden yapraklanan şu çmarın gölgesi.
Şu beyaz minareden dökülen ezan sesi.
Şu yosun tutmuş çeşme, her bir taş selvilikten,
Bana bahsediyorlar en sonsuz iyilikten.
Cetlerimin mermerde seyrettiğim yazısı.
Bir saatin vuruşu: günün henüz yarısı.
Çocukların koşuşu, kuşların dem çekişi,
Mesudediyor beni vatanımın güneşi.

1944

İYİ SABAH

Bu sabahla kapımı çalan ilkbahar.
Hasretine sessizce kavuşan kalbim.
Henüz kirlenmemiş gün, ümitli mevsim,
Sevincimi paylaşan tanıdık kuşlar.

1938

YAZ ÖĞLESİ

Yaz öğlesi... Bir havuz, fıskıyenın oyunu,
Konuşmaktan yorulmuş susan kuş, düşen yap-
Uzakta bir çayırda Pan'ın çaldığı kaval. rak.
Yaz öğlesi... Yemyeşil bahçelerin sükûnu...

1943

ETEK

Bir hafif fısıltı, beliren bir renk,
Bir kanat, kendisi görünmez melek,
Bembeyaz kokusu: yasemin, zambak...
Sakin saatlerde duyulan uzak
Şarkıların mahzunluğu sesinde.
Dünyadaki her şey: ümit, teselli,
Tadılmamış uyku, senin dizinde.
Ah, bir çocuk gibi inanmak sana,
Her şeyi, her şeyi, senden beklemek,
Gecemin içinde yürüyen etek!..

1939

GEÇ KALDIK

Geç kaldık, Yarab, geç kaldık!.
Şu hayat işte, gök, dallar, gün,
Bizi sardı, çok oyalandık,
Geç kaldık, Yarab, geç kaldık..
Bırakıp fazlasını ömrün,
Koşup sükûnuna ermeğe,
Koşup sana hesap vermeğe
Geç kaldık, Yarab, geç kaldık...

1939

GÜN

Öyle gün olacak ki şaşıracağız.
Gönlümüz ne hoş, mevsim ne güzel diye.
Duyacağız ırmaklar akmada bitevîye,
Kurulacak bir kenarda evimiz..

Belki de hurilerle düğün olacak..
— Yarab! Nihayet günümüz gün olacak.

1940

DAVETLER

Dönüp duran aylar, eylül, kânun, haziran.
Dar çemberinden kurtulamadığım zaman.

Doğup batan günler... Hep uzıyan ayrılık,
Göğsümde yıllardır tutageldiğim çığlık...

Ah, esir düştüğüm kıyıların ötesi,
Sonsuz denizlerin ruha «Gel!» diyen sesi.

Başıma sürünüp giden, kaçan bulutlar,
Uçsuz bucaksızlık, ufuklar, hep o ısrar...

Gecenin çağrışı: «—Gökler, rüzgârlar hızı,
Samanyolu, mehtap izi, seher yıldızı.»

Herşeyin, herşeyin ötesi... Bitmez davet.
Ey, ölülerimin yaşadığı memleket!..

1937

KAVUŞMALAR

Aynı saat içinde, bahtiyar kavuşmada,
Korku dolu gecemiz tertemiz seherine,
Kış içinde yılımız umulmaz baharına.
Bir kuzu yanımızda, bir ak bulut semada.
Her gönül çıkmış gibi özlediği yarına,
Sakin gülümsemede her insan diğerine.
Bütün hastalar iyi, ölüler... hepsi de sağ!
Her anne evlâdını basmış artık bağrına.
Yarab! Merhametinin ulaştık diyarına,
Attıkça her adımı dümdüz oluyor yokuş.
Ey, çocukken kafesinden azadettiğim kuş!
Eriştin mi nihayet cennet kapılarına?

1941

SEBİL VE GÜVERCİNLER

SEBİL VE GÜVERCİNLER

Çözülen bir demetten indiler birer birer,
Bırak, yorgun başları bu taşlarda uyusun.
Tutuşmuş ruhlarına bir damla gözyaşı sun.
Bir sebile döküldü bembeyaz güvercinler...

Nihayetsiz çöllerin üstünden hep beraber
Geçerken bulmadılar ne bir ot ne bir yosun.
Ürkmeden su içsinler yavaşça, susun, susun!
Bir sebile döküldü bembeyaz güvercinler...

En son şarkılarını dağıtarak rüzgâra,
Beyaz boyunlarını uzattılar taslara...
Bir damla suya hasret gideceklermiş meğer.

Şimdi bomboş sebilden selviler bir şey sorar.
Hatırlatır uzıyan dem çekişleri rüzgâr.
Mermer basamaklarda uçuşur beyaz tüyler.

1928

KIŞA GİRERKEN

İndirin perdeleri, indirin perdeleri...
Sonbahar ağaçlarda ağlarken yaprak. yaprak,
Hışıldıyan bu altın yağmuruna dalarak,
Dinleyim içerimde serinliyen kederi.

Çekin, önüme çekin şu yerdeki minderi,
Sükûn, beyaz bir gömlek gibi ürpersin bırak.
Çın çın çınlarken uzak, çok uzak bir çıngırak,
Ah. indirin camlara bembeyaz perdeleri.

Sonbahar, ölen günle basamakta duruyor,
Saniyeler kafese bir el gibi vuruyor,
İsterse hemen yarın evim örtülsün karla.

Ferah veren bir rüzgâr olacak ıstırabım,
Şimdiden kilitlendi her fırtınaya kapım,
Senin belinde sarkan bir gümüş anahtarla...

1928

SESSİZLİK

Biz o kadar, o kadar ağladık ki beraber,
Gözyaşları doldurdu avucuma şimdilik.
Şimdilik uzun, uzun, bambaşka bir sessizlik
Yavaşça alçalarak, yavaşça bizi dinler.

Etrafta kalan sesler kesildi birer birer.
Hatırlamaz olmuşum, herşey uzakta, silik.
Yalnız senin vücudun... Ah, işte bir içimlik
Bir su gibi ellerin avucumda serinler.

Vücudunun gölgesi bak yerde gölgemle bir,
Yeni bir nefes gibi sessizlik göğsümdedir.
Sessizlik içerime doluyor yudum yudum.

Dolu bir yelken gibi göğsümde genişleyiş,
Ve öyle için için, ve öyle geniş geniş,
Ben hiçbir şey duymadan,ben yalnız seviyorum.

1930

AÇMAK İSTERSEN EĞER

Açmak istersen eğer bir mezar mermerini,
Unutulmuş adımı — duyayım — yalnız inle,
Ömrüm kadar upuzun ve beyaz eteğinle
Bir an gözlerime bak ve uzat ellerini.

Bir an gözlerime bak ve uzat ellerini,
Sen, azizeler gibi saçlarında bir hâle.
— Seher! Açılan seher, kuşlar geliyor dile,
Ömrüm... Sen alnımdaki ellerin en serini.

Ah, benden her saniye ayrılan için için,
Bir sabah ellerini son defa öpmek için,
Zayıf parmaklarında günleri sayıyorum.

Bilinmez denizlere, yorgun, daima giden,
Kül olmuş vücutları dirilten ruhunla sen,
Sen annem ve kardeşim, hattâ biraz da yavrum

1929

ODA

İndir perdelerini şu biten günümüzün,
Kapıyı sen kilitle, sen yanıbaşımda kal!
Eşikte can veriyor, dinliyelim, o kartal,
Beraber dinliyelim sustuğunu gündüzün.

Akşam saçaklarında kuşlardan gelen hüzün,
Oluklarda yağmurun mırıldandığı masal.
Odanın loşluğunda sessiz açılan mangal:
Doğan bir mehtap gibi ılık ve pembe yüzün.

Perdeler, o teselli uzak göklerden inen,
Son gürültüler artık, son tıramvay, son tiren,
Odamıza sığındı, sus, ruhu bir öksüzün.

Duyulmaz oldu şehir... Perdeler ve dört duvar,
Bir su sesi, bir saat, çinkoda tıkırtılar,
Kalbim! saçaklardaki kuşlardan gelen hüzün..

1936

YAĞMURLU BİR GÜNDE

O kadar istedi ki bir şeyi bugün içim,
Dedim kendi kendime: Bari çocuk olaydım.
Bana bir camdan yine seyrettirseydi dadım
Yağmurun yağdığını bahçede sicim sicim.

Üşümezdi bu yağmur gününde böyle içim,
Kulağıma öpüşle fısıldansaydı adım.
— Artık dönebilseydim geriye adım adım,
Benim işte kalmamış önümde bir sevincim.

Dünler, evelki günler, geçen aylar ve yıllar
Beni götürseydiler doğduğum eve kadar.
O evin taşlığında sevinçten ağlasaydım.

Son günümde olsaydım ufak, o kadar ufak
Ki yavaşça en tatlı bir masala dalarak,
Ve bir anne dizinde büsbütün uyusaydım.

1932

BİR KAPI

Geceyle, gözlerini doldurunca karanlık,
Bekle bir eski hasır üstünde yalınayak.
Bekle... Bomboş odana bir ışık uzatarak
Bir kapı açılacak, bir göz kadar aralık.

Bak o kapıdan, orda her eşya bir tanıdık.
Kat kat kederlerinden soyunup çırılçıplak,
C kaybolmuş dünyanı bir an bulur gibi bak:
Bütün hâtıraların dizili sandık sandık.

Hemen başına çekme bir minder yastığını,
Duy orda bir temasın sana yaklaştığını,
İçine yavaş yavaş yayılsın bir serinlik.

Sedef düğmelerini bir bir ilikliyerek,
Bir annenin elleri tenine giydirecek,
Naftalin kokan beyaz ve serin bir gecelik.

1929

MERHUME

Mezarlıktan kışlar geçtiği bu an,
Üşümüş gölgenle dolan koltuğum.
Hâtıran, o günler, ah çocukluğum...
Biten... — Ey selvi, dinmiyor ağlaman!

Mezarından mevsimler geçti... Zaman...
Yüz, göremediğim; ses, unuttuğum...
Dizlerinde, bir yaz öğlesi, uykum,
— Ne kadar uzadı ufuk ağarman!

Ne oldun bilinmez, geçmez seneler...
Onu, bana verin onu geceler!
Açılsan ey kapı, yıkılsan duvar!..

Yağmur, yağmur, yağmur... Taşıyor oluk.
Yağmur, yağmur... Yokluk, her yanda yokluk.
Toprak olan kemik, boşalan mezar.

1937

AKŞAM

Bu akşam sema neden böyle sessiz ve alçak?
Bir köpek ulur gibi kaybolmuş sahibine,
Uzun uzun asılıp hangi gamın ipine,
Kilise çanlarını bu akşam kim kıracak?

Lâkin odam daima gürültüsüz ve sıcak!
Gökyüzü ağır ağır sustu diyerek yine,
Bir minare boyunca girerek yer dibine
Hangi meyzin bu akşam Allaha haykıracak?

Bugün herşey mi sustu, yoksa ben miyim sağır?
Bir saat vursa bari zamanı ağır ağır.
Lâkin odam daima gürültüsüz ve sıcak.

Gerilen bir yay gibi gerginleşince için,
Sükûtu, bu muazzam sükûtu yıkmak için,
Güneşi bir çan gibi hangi kol sallıyacak?

1930

KUYULAR

Artık bütün insanlar bana yabancı, ırak,
Ölüleri kendime ne yakın duyuyorum!
Onlar beni anıyor: Oğlum! Kardeşim ,yavrum.
Onların seslerini emmiş susuyor toprak.

Bu geniş sessizliğin içinde çıldırarak,
Bir geniş mezarlığı her gece bekliyorum.
Ben, ben ölmüşlerimi kaldırmak istiyorum
En derin kuyuların içine haykırarak.

Her gece karanlıkla dolarken bütün sular.
Onlara bir yol gibi uzar diye kuyular,
Tutup eğiliyorum sulara iki büklüm.

Sular beni çekiyor... Kuyular bana tuzak.
Kalbimi yavaş yavaş avucuna alarak,
Mehtaplı kuyularda şarkı söylüyor ölüm.

1929

BU VAKİTSİZ GİDEN YAZ

Bu vakitsiz giden yaz, erken inen akşamla,
Kapanmış pancurlara dayıyarak başmı,
Dinle solgun bahçenin kalbe anlattığını,
Ağacın yaprak yaprak, havuzun damla damla.

Kuşlar sanki yaralı, benzin sararmış gamla,
Duymak güneşin, rengin bizi bıraktığını.
Günler günü vefasız leyleklerin akını.
— Ah uzak palmiyeler.. Kaçmak, seninle, yazla.

Çardak altları bitti, bitti üzümün tadı,
Artık ihtiyar çamlar, selviler saltanatı,
İşte bir kere daha haraboldu bahçeler.

Ürperen vücudunu yavaşça koluma ver.
Gözlerinde okunan bütün hüznü eylülün,
Karanlıktan, geceden, ölümden korkan gönlün.

1937

BEYAZ

Bir bademin altına, yorgun, oturmak biraz,
Ayrı ayrı seyretmek çiçek açmış her dalı.
Artık bütün renklerden, artık uzaklaşmalı:
Beyaz işte, aylardır gözümde tüten beyaz.

Kış bitti... Uzaklarda ilk ümitler gibi yaz.
Duyuyorum bu sabah, kış içimden çıkalı,
İçimin dört duvarı bembeyaz badanalı.
Ah, sade nefes almak, göğsüme dolan bu haz...

Bir kuş ötecek şimdi... Havada bir durgunluk,
Mermeriyle konuşan açık kalmış bir musluk,
Beyaz çiçeklerini tektük düşüren kiraz.

Bahar pınarlarından içime damlıyan su,
Bembeyaz çiçeklerin ıslak, temiz kokusu,
Kış bitti... Uzaklarda ilk ümitler gibi yaz...

1936

GÖKLERDE ÖTEN KUŞLAR

GÖKLERDE ÖTEN KUŞLAR

Hayatın, çiçekleri ürperten uluması:
Çakal sesli açlık, kurt hırsı, develerle kin.
Gündüzün işkencesi, gecelerin sıtması,
Sema, ürpermez sükûn, sema bize ettiğin!

Görünmez bahçesine kim çağıracak bizi?
Bulutlar firarda, yol uzun, çok uzak bahar.
Fakat duyar gibiyim uzak seslerinizi
Yeryüzüne inmiyen, göklerde öten kuşlar!

1937

SİZLERİ GÖRÜYORUM

Sizleri görüyorum, bahçemizdeki çamlar,
Bütün gün gölgesinde oynadığım dost badem.
Derken dallardan, ılık, iniveren akşamlar:
Evine dönen babam, camda bekliyen annem.

Ah. bütün sevdiklerim, bütün kaybettiklerim!
Neyi arayım, yerde kurt, göklerde yıldız mı?
Babam, annem, evimiz, bahçem, çitlenbiklerim,
Sizler rüya mıydınız, sizler yaşadınız mı?

1939

GİTMEK

Gitmek, bir yere gitmek. Kalbim, artık bu gece.
Artık burdan ayrılmak, burdan ayrılmak gerek'
Kalbim, seni çağrıyor bir meltem ince ince,
Sana gel diyor kalbim, sallanarak her direk.

Ah, denizkızlarının, kalbim, duyuyor musun,
Şu sonsuz ufuklardan gelen şarkılarını?
Bir uzak sis içinde görür gibiyim, yorgun
Mercan adalarının yeşil kıyılarını.

1932

BİR YER BİLİRİM

Bir yeşil yer bilirim ormanların içinde,
Bütün gün mavi bir gök, bir rüzgâr, akşam esen.
Dedikodusuz bir köy, herkes kendi işinde,
Bahçeli, küçük bir ev, kapıyı çalınca: Sen!

Arılar kovanlarda, kulübesinde köpek.
Her an düşüneceğim: Allah ne kadar iyi!
Bir parça aşk bir parça sevinç, su, güneş, ekmek
Bahtiyar; seveceğiz, yaşamayı, ölmeyi.

1942

TOPRAK

İçindeyim günlerin, rengârenk mevsimlerin;
Fakat ey ölüm seni hatırladığım zaman.
Bana tekrar ediyor topraktaki bir yılan:
Mezarlar kışın ılık, mezarlar yazın serin.

Dinliyeceğim ben de sükûtunu, korkarak,
Geçecek üzerimden bitmez zaman, asırlar.
Her sene biraz daha güzelleşecek bahar,
İçime çekeceğim yeşil kokunu, toprak!

1939

HAYAT! ÖMRÜM BOYUNCA

Hayat! Ömrüm boyunca bana sunduğun keder.
Mektep karyolasında sessiz ağlıyan çocuk.
Biteviye yağmurlu geçip giden o günler,
Akşamlarla içimi dolduran o mahzunluk.

Rutubetli avlular, koğuşların kasveti,
Sabahlara bir sevinç getirmez olan güneş.
Yalnız uzak ümitler ve herşeyin hasreti,
Öpemediğim anne, bulamadığım kardeş...

1939

NE DERTLER ÇEKTİN BAŞIM

Ne dertler çektin başım şu yalancı dünyada,
Kulağım, neler duydun, gözlerim neler gördün!
Belki ölüm geçecek bir yemyeşil rüyada,
Ve sonunda, kim bilir, uyanacağız bir gün.

O gün ilk iş olarak mezarıma eğilip,
Kalan kemiklerimi bir bir toplıyacağım.
O hayata yepyeni bir vücutla dirilip,
Zavallı kafatasım, seni okşıyacağım.

1938

YAŞAMAK BUNDAN SONRA

Yaşamak bundan sonra kalbe ne eziyettir!
Bir şey istemiyorum artık ne zevk ne para,
Kaybolmuş baharıma beni götür hâtıra,
Hâfızam avut beni, beni kurtar ey şiir!

Artık her şey orada: Sonsuzluğum, hürriyet,
Gökler maviliğinde bembeyaz uçan bulut.
Hareket edeceğiz!.. Kalbim, dünyayı unut,
Dağlar, kırlar, elveda; gün, hakkını helâlet!.

1940

HER SABAH UYANINCA

Her sabah uyanınca içine düştüğüm gün,
Kıpırdamamış ufuk, ihtiyar başağrımız,
Beklemekteyiz, Rabbim, sonunu ömrümüzün.
Yarımız burda kaldı, gitti gelmez yarımız..

Bütün kaybolmuşların bir gün beraberinde,
Görecek miyim tekrar yirmi yaş baharını?
Hiçbir şey yokolmamış, her şey yerli yerinde,
Rabbim, verecek misin o bitmiyen yarını?

1940

AKŞAM

Bu akşam evlerine dönen insanlar yorgun.
Dilsiz, bakıp susuyor yanımdan geçen beygir,
Dert yanmak ister gibi ağıla giren koyun,
Bu akşam her göğüste bir haykırış gizlidir.

Sanki dünya susmuşken bir büyük gam altında,
Bir çığlık başımızı birden çeker yukarı:
Yanmış bir tavan gibi çöken akşam altında.
Dinleriz, haykırarak kaçışan kargaları.

1931

AKŞAM

Akşam, içime düşen korku, pişmanlık, hile.
Varamadığım deniz, suyu çekilen ırmak.
İçimde birikeni nasıl yıkamak, neyle?
Bu akşam hangi suyla, hangi suyla yıkanmak?

Yıkanmak, temizlemek deri içindekini.
Yıkanmak, teneşirde ölü gibi yıkanmak.
Yıkamak arzuları, hırsı, şehveti, kini,
Yepyeni ve tertemiz bir sabaha uyanmak...

1936

YALNIZ

Kalbim, seninle bir gün yalnız kalacağız,
Şu daha birkaç yıllık mihnetin sonunda,
Bir dere kenarında, çimenler koynunda,
Seninle hayallere, yalnız dalacağız.

Kalbim, sen çocuk kaldın, tanımadın kini,
Memnun olacağım senden bir baba kadar.
Derken, ürperecek bir rüzgârla kavaklar,
— Seher! Dinliyeceğiz, sonsuz, musikini...

1939

NİŞANLILIK

NİŞANLILIK

Hangi birini anayım,
Buluştuğumuz kumluk, uzak iskele.
Her yerde bir başkalık.
İlk defa gelişimiz el ele.

Sonra bir gün, kalabalık Beyoğlu,
Girdiğimiz dükkânlar, güler yüzlü satıcı.
İkimizi yanyana oturtup
Resmimizi çeken fotoğrafçı.

Rüzgâr dinmiş, ağaçlar dinler gibi.
Gün batarken o sakin sonbaharda;
Akşamları dolaşmamız
Kolkola Mühürdar'da.

Bir adam sokak fenerlerini yakar,
İncecik vücudun vücuduma dayanırdı.
Her yolcu halden anlar
Bizi uzaktan tanırdı.

Duyageldiği parmaklarımın, o yüzükler...
Birinde benim adım, öbüründe senin adın.
Altın ışıklarıydı sanki,
Yepyeni, tertemiz bir hayatın.

Ne kadar ümitli, ne iyiydik!
Önümüze düşmüş Bahtiyarlık,
İyi komşularla dolu mahallelerde,
Kiralık bir kat aradık.

Bir an gülümsiyen talih, değişen kader,
Ömrümde bir tek o sonbahar.
Ömrüm oldukça anacağım,
Bir rüya görür gibi geçtiğimiz sokaklar.

1945

EVLİLİK

Sen, her gece nefesi nefesime karışmış,
Birlikte bütün ömür, mesut yaz, tasalı kış.

Sen, bir sabah Allahın karşıma çıkardığı,
Senden ayrı düşünce anlarım ayrılığı.

Döktüğümüz gözyaşı, bölüştüğümüz ekmek.
Sen, dünyada teselli, bahar günü sevişmek.

Bazan yüzüne dalar kalırım, nemsin diye,
Dizlerine yatarım bazan, annemsin diye.

Öyleyken düşünürüm doğacak çocuğumu,
Bütün ölmüşlerimi, kendi yolculuğumu.

Allahım! Bilen sensin, buyruğunca yaşarım:
Giymiş bayramlığını, yanıbaşımda karım.

1945

ANA, BABA, EVLÂT

Bilinmez talih, anlaşılmaz kader,
Ömürleri bir sabah birleşecek yoldu.
Seviştiler, evlendiler,
Bir çocukları oldu.

Bir beşik içinde şimdi
Bütün sevinçleri, küçücük.
Küçük ayakları, küçücük avuçları,
Daha kaç günlük!

Beceriksiz nefes alışları duyulur,
— Ana, baba, evlât, küçük odada üçü —
Etrafında deste deste nur,
Ağzında ak bir koku annesinin sütü.

Kuşlar gibi, henüz konuşmak bilmez sesi.
Güneş görmemiş gözler, el değmemiş ten.
Belli, Allahım, besbelli,
Onu var eden.

Senden gelen herşey o: her sabah doğan güneş,
Her yıl dönen bahar, kuru toprağa yağış.
Senden,
Bu eve bu bağış.

Baba, karşısında düşünür:
«Ana hasreti değil, aşka benzemiyor bu;
O kadar taze, o kadar başka!
Meğer sevecekmişim oğlumu...»

Basıp bağrına annesi, der:
«Onu ben doğurdum, ninnisini söylüyorum.
Allahın bile değil!
O, yalnız benim yavrum...»

1946

HAYRET

İlk defa bakıyorum, Rabbim, her şeye.
Yeryüzünü yeniden görür gibiyim.
Bakıyorum renkler var: mavi, yeşil, mor,
Gökyüzünde bulutlar uçup gidiyor.
Yollarda insanları, kuşu, köpeği,
Öğreniyorum yenibaştan sevmeyi.
Şu âlem, ayân ettiğin bize,
Ağaç, dal, yaprak, meğer her şey mucize!
Anlıyorum her bir işte meramını,
Sevmeyi, ölmeyi, ömrün devamını.
Anlıyorum, şu kuş neden yuva yapıyor.
Anlıyorum, Allahım, kalbim niçin çarpıyor.

1945

YENİDEN BAŞLAYIŞ

Allahım, bakıyorum her mahlûkun yavrusu..
Yeşeren çayırlarda yeni otlıyan kuzu,
Toprakta karıncalar, kuşlar yuva dolusu.
Dünkü kuru dallarda ilk çatlıyan tomurcuk.
Bir anne kucağında gülümsiyen bu çocuk!
Gözlerinde ilk hayret, dudağında ilk hece.
Beri yanda cıvıltı içinde bütün bahçe,
Kendiliğinden açan gül, doğan gün, biten kış,
Ölmüşlerin izinde bu yeniden başlayış!..

1946

HER AKŞAM BU ODADA...

Daha çok anlıyorum kıymetini
Her akşam bu odada buluşmamızın.
Farkında olmaksızın o kadar mesut,
Dereden tepeden konuşmamızın.

Dinlemek böyle saatlerce, sözünü,
Görebilirken daha yüzünü.
Bırakmak istemiyor elim elini.
— Sallamadan ah hiçbir veda mendilini. —

Seyretmek, beşiğinde şu çocuk uykusunu,
Acı gün göstermeden, dağıtmadan sürüyü,
Ayırmadan, Allahım, anadan kuzusunu.

1946

ÇOCUK GÜLÜŞLERİ

Çocuk gülüşleri... İlk gülüşler, tatlı, gevrek...
Dile gelir gibiyken etrafta bütün eşya,
Duvarlarda resimler, saksıda açan çiçek.
Pencerenin içine kuşlar gelmişken renk renk
Gülmek... Sabah, güneşe; akşam, damdaki aya,
Kış, daha bir sevinçken, kar tanesi: kelebek.
Gülmek, gülen anneye, eve dönen babaya;
Yaşamak, daha tatlı, daha güzelken dünya.

1946

BÜYÜLÜ RESİM

Yemyeşil kırlarına dalıp gittiğim resim.
Ağaçların gölgesi, yol boyu akan dere...
Bilmiyorum bu kırlar, şu uzak dağlar nere,
Hangi yıl, hangi diyarda hangi mevsim?

Masmavi gökyüzünde kanad açmış bulutlar
Kardeş ellere selâm götürür.
Diyorum, belki burda kaygısız geçer ömür:
Şu insanlar toplanmış bir bayramı kutlar.

Garip, büyülü resim! Çerçevende ben yoğum.
Ben sana gelecek günler diye bakarım.
Şu giden, her zaman genç her zaman güzel karım
Yanındaki: çocuğum.

1946

HAYAT CÜMBÜŞÜ

Yollar geçilmiyor çocuk arabasından,
Gezinenlerle dolu deniz kıyısı,
Sevdalılar tutuşmuşlar elele,
Bir delikanlı, kolunda nişanlısı.
Aşk fısıltısı, yaprak hışırtısı...
Çayırların yeşili, denizin mavisi,
Genç kız kahkahası, çocuk gülüşü.
Bir annenin yavrusunu öpüşü.
Şu bayram şuracıkta, şu hayat cümbüşü;
Ne varsa göreceğimiz, baharı, güzü,
Her saadet senin altında gökyüzü!..

1946

GÜNLERİMİZ OLACAK

Günlerimiz olacak
Daha nice yıllarda.
Hep beraber seninle,
En güzel bir baharda,
Bir uzun yazda.
Günlerimiz... kâh Adada, kâh Boğazda.
Kuytu bir yolda - bütün böğürtlen, kocayemiş -
Dudaklarımız birleşivermiş...
Akşam, Köprüüstü kalabalık,
Başın, omuzumda artık.
Ufukta hilâl, gökte yıldızlar.
Günlerimiz olacak,
Mesut, bahtiyar.

1945

İNSANLAR

İNSANLAR

İnsanlar... Ne sonuncusu, ne de ilki,
Çoluğu, çocuğu, erkeği, dişisi,
Şu sokaklardaki, taşıtlardaki, pencerelerdeki.
Azametli, dalkavuk, hiddetli, sinsi...
Ordular: insanlardan... geçtiği yerde ot bitmiyen.
Ev bark yıkan, pusu kuran, hak yiyen.
İnsanlar kurt, insanlar fil, insanlar tilki...
Açmıyan gül, ötmiyen bülbül, yeşermiyen sevgi

1946

BİZ, İNSANLAR

Allahım! bizler, dünyanı dolduranlar.
Gülen, ağlıyan, türlü türlü konuşan.
Birbirini yemek için boğuşan
Biz, insanlar...

Dudaklarının ucunda yalanları,
Damarlarında kan, etlerinde şehvet,
Kin, garez, hırs, hiddet...
Allahım! Sen yaratmadın insanları.

1945

İYİ İNSANLAR

Sizleri göreceğim geldi, iyi insanlar!
Hür gemiciler, deniz... Yollar, şen şarkıcılar..
Masal şehzadeleri, tarihte kahramanlar...
Toprak altındakiler: Nur yüzlü büyükbabam,
Bir genç zâbitti babam; annem, ihtiyar hocam.
Sizler ve çocuk kalbim ne kadar iyiydiniz!
Ne kadar temizdiniz, sınıf arkadaşlarım...

1940

İHTİYAR, ÇOCUK, HİZMETÇİ V.S.

Değneğini taşlara kakar,
Beli bükülmüş, toprağa bakar,
İhtiyar...

Yeni başlamış yolculuk.
Yalınayak, benzi uçuk
Çocuk.

Tatmamış baharı, bilmiyor sevinci;
Şu kızların en genci;
Hizmetçi.

Bakar caddeye doğru,
Gözlerinde uyku,
Orospu.

Esmer güzeli hemşirem,
Gidecek, sürmeden bir dem:
Verem.

Akşam oldu, gözlerini yum,
Sen, her şeyden mahrum
Yavrum...

1944

CÜMLEMİZ

Şu garip yeryüzünde anlaşılmaz ömrümüz..
Gelip yanıbaşıma boynunu büken öksüz,
Evlâdı gitmiş ana, siyah yeldirmeli dul,
Son kalan eşyasını mezada veren yoksul.
Fakirin iççekişi, zenginlerin usancı.
Gurbete düşmüş yolcu, yolcu bekliyen hancı.
Şu anda yeraltına günahiyle gömülen.
Büyük tımarhanede kahkahalarla gülen.
Ölü, ölü yıkayıcı, hasta, hastabakıcı,
Allahım, cümlemize acı!..

1943

SEVGİLER

İnsanlar, hepinizi seviyorum!
İçinizde dostlarım, kardeşlerim var.
Ey şehir! Bütün hemşerilerim.
Bayramınız bayramım, kederiniz kederim.
Yoksullar, hastalar, zavallılar,
Sizler için gözlerimdeki pınar.

Ölüler! Özlemez olur muyum dünyanızı,
Aranıza karışmış annem var, babam var.

Günler geçiyor diye bir yandan içim sızlar,
Hayat! Hayat! Seviyorum seni.
Yemyeşil çayırlarda bembeyaz gezen kızlar!
Aranızda sevgilim var.

1941

NASIL

Nasıl koşuşuyor bu insanlar?
Sağa, sola...
Nasıl geçiyor sevişenler?
Kol kola...
Herkesin üstünde aynı gün.
Çocuğunun elinden tutan anne.
Burda bir düğün,
Ötede cenaze.
Sıra sıra ev, dükkân, mezarlık.
Kâh kavuşma, kâh ayrılık...
Kim bilir neden yaşanır, kim bilir?
Neden sevişilir,
Niçin gülünür?
Nasıl ölünür?

1944

BİR ÖLÜNÜN DEDİKLERİ

Gözleri kapatılmış, bağlanmıştı çenesi.
Diyordu, saatlerdir susup gitmesi:
— Ben böyle oldum işte!

Bitti, gelip elimi öptüğün o zamanlar:
Bayram sabahları, kandil akşamları, ramazanlar.
Gör, ne hale gelmişim nihayet bu gidişte.

Anlıyorum mânasını bütün hazırlıklarm;
Bekçi, kapıyı çalan; bildim neci şu kadın.
Cenaze arabası nerdeyse gelir artık.

Son defa görebilsem, azıcık dönse dilim!
Bakmayın duruşuma, dargın değilim:
Allaha ısmarladık...

1944

AYAKLAR

Ayaklar, çeşit çeşit kunduralar içinde.
Ayaklar, yarıçıplak, paçavralar içinde.

Ayaklar, odalarda, bir çift yavru güvercin.
Tutup avuca almak, okşayıp öpmek için.

Çocuk ayacıkları, o başkalık, tombulluk,
Henüz yere değmemiş, daha pespembe, yumuk

Yolculuk nasıl geçti?.. Ne oldu? Ne de çabuk?
Teneşirde ayaklar, mosmor, taş gibi soğuk.

1946

YAŞADIM, ARTIK BİTTİ

Yaşadım aranızda, artık bitti, insanlar!
Fenaları tanıdım ve sevdim iyileri.
Kavgamız sona erdi, tükendi bütün günler.
İnsanlar! sıranızdan çıkan insanın biri.

Ben de taşıdım, akşam, bir eve bir ekmeği,
Yaşadım bir kenarda, habersiz Hintten, Çinden!
Ömrümün bilmiyorum her an neresindeyim!
Fakat sesler geliyor gelecekler içinden.

Beni hep kucağına alıyor büyükbabam.
Karyolamın başında masal söylüyor dadım.
İlk defa tutuyorum sevgilimin elini.
Geçip gittiniz işte.. Ah, nedir ki hayatım!

Yarabbim! o günleri yaşamak istiyorum,
Bak içerim kanıyor o günleri anınca.
Tamamladım ömrümü dünyanızda, insanlar!
Nereyi göreceğim gözlerim kapanınca?

1940